

زهره زاهدی، ۱۴۰۴

واکاوی تجربه‌ی زیسته‌ی پشتیبان‌ها و داوطلبان کنکور به‌منظور شناسایی راهکارهای مؤثر بر افزایش انگیزه‌ی تحصیلی دانش‌آموزان

انگیزه تحصیلی یکی از عوامل بنیادین در موفقیت آموزشی دانش‌آموزان به‌ویژه در مسیر پرچالش کنکور است. با توجه به فشارهای روانی، رقابت شدید و محدودیت‌های آموزشی در این مسیر، شناسایی راهکارهای مؤثر برای ارتقای انگیزه تحصیلی ضرورتی انکارناپذیر به شمار می‌رود. پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر افزایش انگیزه تحصیلی داوطلبان کنکور از نگاه پشتیبان‌ها و داوطلبان، در قالب مطالعه‌ای کیفی و با بهره‌گیری از روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته انجام شد. تحلیل داده‌ها منجر به استخراج پنج تم اصلی شامل عوامل فردی، آموزشگاهی، خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی گردید. نتایج نشان داد که خودباوری، هدف‌مندی و مهارت‌های مقابله با استرس از مهم‌ترین ابعاد فردی مؤثر بر انگیزه تحصیلی هستند. در سطح آموزشگاهی، نقش معلمان، شیوه تدریس و محیط آموزشی بیشترین تأثیر را داشتند. حمایت عاطفی و مالی خانواده و نیز انتظارات منطقی والدین، در زمره عوامل خانوادگی تقویت‌کننده انگیزه شناخته شدند. در بعد اجتماعی، رقابت سالم و حمایت متقابل دوستان و همچنین نقش رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی برجسته شد. علاوه بر این، وضعیت اقتصادی خانواده و نابرابری‌های مالی از جمله موانع یا تسهیل‌کننده‌های مهم در انگیزه تحصیلی داوطلبان بودند. یافته‌ها نشان دادند که انگیزه تحصیلی پدیده‌ای چندبعدی و پیچیده است که تحت تأثیر متقابل عوامل درونی و بیرونی قرار دارد. بر این اساس، طراحی مداخلات جامع در سه سطح فردی، آموزشگاهی و خانوادگی می‌تواند زمینه‌ساز تقویت انگیزه تحصیلی و بهبود عملکرد داوطلبان در مسیر کنکور باشد. نتایج این پژوهش با ارائه چارچوبی بومی و عملیاتی، می‌تواند مبنای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های آموزشی در راستای ارتقای کیفیت نظام تعلیم و تربیت قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: واژگان کلیدی: انگیزه تحصیلی، داوطلبان کنکور، پشتیبان کنکور، عوامل فردی، عوامل اجتماعی، مطالعه کیفی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۱۲۹۸۵۷۳۹۳۰۷۹۲۹۲۰۳۷۱۶۳۱۲۱۰۶۴

تاریخ دفاع: ۱۴۰۴/۰۶/۳۱

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: دکتر مرتضی بینش

Thesis:

Exploring the life experiences of supporters and volunteers to identify research solutions to increase

academic knowledge

Academic motivation is one of the fundamental factors in students educational success, particularly in the highly challenging process of the university entrance examination (Konkur) in Iran. Given the psychological pressures, intense competition, and educational limitations associated with this process, identifying effective strategies for enhancing academic motivation is essential. This study aimed to explore the factors influencing the increase of academic motivation among Konkur candidates from the perspectives of mentors and students, using a qualitative design with semi-structured interviews. Data analysis revealed five main themes: individual, educational, familial, social, and economic factors. Findings indicated that self-efficacy, goal orientation, and stress management skills were the most significant individual contributors to academic motivation. At the educational level, teachers roles, teaching methods, and the learning environment were identified as highly influential. Familial factors such as emotional and financial support, along with realistic parental expectations, also played a vital role. On the social dimension, healthy peer competition, mutual support among friends, and the impact of media and social networks emerged as critical elements. Furthermore, the economic status of families and financial inequalities were recognized as key barriers or facilitators of students motivation. Overall, the results highlighted academic motivation as a multidimensional and complex phenomenon shaped by the interplay of internal and external factors. Accordingly, designing comprehensive interventions at the individual, educational, and familial levels can effectively enhance academic motivation and improve students performance in the Konkur process. By offering a contextualized and practical framework, this study provides valuable insights for policymakers and educational planners seeking to improve the quality of the national education system.